

HOE DE *HARMONIE*, NIEUW PEILSCHIP VOOR NORTH SEA PORT, AAN ZIJN NAAM KWAM

Huguette Taymans

In 2017 werd beslist om de Gentse haven en de havens van Zeeland te fusioneren tot North Sea Port (1). Deze grotere entiteit moet het mogelijk maken het havengebied, dat zich uitstrekt van het Nederlandse Vlissingen tot het Vlaamse Gent, verder uit te bouwen en economische groei te creëren door de diversificatie van sectoren en (handels)zones. Het initiatief beoogt een duurzame toename van toegevoegde waarde, werkgelegenheid en overslag, zowel maritiem als via de binnenvaart. In 2022 wil North Sea Port als vooraanstaand merk bekend staan in de internationale havenwereld en een bijpassende professionele dienstverlening bieden.

Afb. 1. Inhoudigingspenning met recto (voorkant) lichtjes geïdealiseerd portret en randschrift GUILLIELMVS I – BELGARVM REX: Willem I – koning der Belgen (zo zie je maar ...).

De fusie startte op 1 januari 2018 en een eerste realisatie was de gezamenlijke aankoop van een peilschip. Door het gebruik van dit schip zou men over het ganse havengebied de diepte van de bodem kunnen meten om aldus de eventuele noodzaak van baggerwerken te kunnen vaststellen.

Afb. 2. Verso van de inhuldigingspenning: Een Hermes van het bodybuildertype met zedig lendendoekje op een bootje. Een zich languisant neervleurende Demeter (godin van de vruchtbaarheid) met hoorn des overvloeds er naast. Onderschrift: PT ORDD FLAND. ORIENT. ET ZEELAND CUM SENAT. GAND GRATI: de dankbare provincieraden van Oost-Vlaanderen en Zeeland samen met de Gentse gemeenteraad). In de rand FLUVIUS EXUNDANTIBUS NAVIRUSQUE NOVA IN OCEANUM VIA MDCCCXXVII: Nieuwe waterweg (stroom) voor ontwatering en scheepvaart 1827.

Men wilde voor dit nieuwe schip een naam die zowel historisch als symbolisch verantwoord zou zijn. Er werd gezocht in de archieven van de beide havens. Echter zonder resultaat. Via het internet kwam men terecht bij een numismatisch artikel dat in 2008 was verschenen (2). Hierin stond dat voor de plechtige inhuldiging op 18 en 19 november 1827 van het nieuwe kanaal twee

Afb. 3. Strooiopenning (zie hoofdtekst).
Recto: LANDBOUW EN KOOPHANDEL
(in die volgorde!) met symbolen: staf van
Hermes met dubbele slang (caduceus, sym-
bool van de handel, hier niet gevleugeld),
korenaren en een truweel.

Afb. 4. Strooiopenning verso: KANAAL
VAN NEUZEN OP GENT GEOPEND DEN
18 NOV. 1827.

penningen van de hand van Braemt werden uitgegeven.

De eerste medaille was de grote inhuldigingspenning met de beeltenis van Koning Willem I. Ze werd geslagen in goud, zilver en koper. De tweede was een strooiopenning die eveneens in die drie metalen werd uitgevoerd. Strooigeld of zaaigeld zijn muntjes die bij feestelijke gelegenheden over de aanwezigen werden uitgestrooid. Een eeuwenoud gebruik.

Maar vooral een welbepaalde passage uit het artikel trok de aandacht van het bestuur van North Sea Port omwille van de vermelding van de naam *Harmonie* van het eerste schip. Dat had als thuishaven Hamburg en was met een lading wijn uit Bordeaux het nieuwe kanaal binnengevaren op 3 december 1827. Via de voorzitter van de numismatische vereniging EGMP werd contact gezocht met de auteur van bewust artikel om te informeren naar de bron van deze informatie. Deze werd digitaal toegestuurd. Het ging over een bijdrage in de toenmalige krant *De Gazette van Gend*, verschenen op 6 december 1827, die als volgt luidde:

Gend den 5 december. De inwoners dezer stad hebben voorleden maendag de aendoenelyke vertoonige genoten van in deze haeve te zien binnenkomen het hamburgsch schip, de Harmonie, kapiteyn A.H.M. Vitter, komende rechtstreeks van Bordeaux met wynen, aen de consignatie van den heer F.C. de

Crom alhier; dezen kapiteyn had in zynen overtocht maer 9 dagen zee gehouden , zyn schip was in het binnenkomen met wimpels en vlaggen vercierd, en is van de schoonste bouwinge, indien het zelve had kunnen deel maeken van den stoet by de openinge der vaerd, hadde het boven alle de andere schepen voordeeliglyk bemerkt geweest. Het schynt dat de regencie dezer stad, welke altyd zoo veel deel neemt in al het gene aen de inwoonders kan voordeelig zyn, aen den kapiteyn eene medalie zal schenken, ter vereeuwige zynder komst alhier, vermids hy den eersten is, die met zyn schip directelyk uyt eene vremde haeve, met goederen, langs onze nieuwe vaerd, is toegekomen.

De aan de kapitein beloofde medaille is tot nu toe niet opgedoken, maar de naam voor het nieuwe peilschip was gekend. De naam Harmonie is niet alleen historisch verantwoord, zijnde het eerste schip in 1827, maar staat ook symbool voor de harmonieuze samenwerking tussen beide havens. Beter kon niet. Door de opzoekingen voor een numismatisch artikel en de digitalisatie van de Jaarboeken van het EGMP was het dus mogelijk om de gegevens ter beschikking te stellen voor een gans ander doel dan ze destijds bedoeld waren.

Afb. 5. De Harmonie (foto 2018 North Sea Port, met dank aan Judith Everaard).

De nieuwe peilboot werd door scheepswerf ‘Next Generation Shipyards’ gebouwd in Lauwersoog, in de buurt van Groningen in het noorden van Nederland. De *Harmonie* is een manusje-van-alles (afb. 5). De hoofdopdracht is het peilen van de diepte van alle havens/dokken van North Sea Port en de vaargeul de Wielingen voor de Zeeuws-Vlaamse kust richting Vlissingen. In de getijdenhavens/dokken, die sneller dichtslibben, gebeurt dit zes keer per jaar, in de andere havens/dokken twee keer. Ook peilingen van baggerwerkzaamheden bij onderhoud en tijdens nieuwbouw staan op het programma, net als allerhande inspectievaarten en verkeersbegeleiding bij grote operaties. De *Harmonie* kan ook ingezet worden voor commerciële rondvaarten en bij calamiteiten.

Op 19 maart 2018 werd de *Harmonie* gedoopt in aanwezigheid van Vlaamse en Nederlandse personaliteiten. De doop verliep niet helemaal vlekkeloos. Zeeuws gedeputeerde en bestuurder van de haven van Zeeland, Carla Schönknecht moest aan een dun koord trekken waarna een champagnefles tegen de boot kapot zou slaan. Maar het mechanisme dat hiermee in werking werd gezet, haperde bij de eerste poging. Uiteindelijk sloeg de fles gelukkig wel kapot tegen de boeg.

Noten

- 1 *De Standaard* 8 december 2017.
- 2 Taymans, H. (2008). Penningen als leidraad voor de geschiedenis van het kanaal Gent-Terneuzen en de Gentse Haven. In: *Jaarboek Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde* (EGMP), p. 41-117. De penningen uit de collectie van de auteur werden door haar gefotografeerd.